

УДК 378.017.924
UDC 378.017.924

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ОСВІТІ

Ципко В.В., доктор педагогічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

INTERACTIVE METHODS OF STUDYING IN TOURIST EDUCATION

Tsytko V.V., Doctor of Pedagogical Sciences, National Transport University, Kyiv, Ukraine

ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В ТУРИСТИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ

Цыпко В.В., доктор педагогических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. Випускник технічного університету – є людиною майбутнього, яка вже сьогодні повинна готуватись до життя в глобалізованому світі, тому він має бути творчо-спрямованим, креативним та компетентним фахівцем на загальногалузевому та предметному рівнях. Формування такого сучасного фахівця вимагає впровадження у навчальний процес технічного університету сучасних підходів, методик і технологій. Особлива роль в цьому належить інтерактивним методам навчання, які найповніше забезпечують виконання вищою освітою її важливої специфічної функції – відтворення соціальних практик шляхом включення студента в такі умови й навчальні ситуації, де він виконує різні соціальні ролі, використовуючи набуті теоретичні знання, формує практичні уміння й навички, спираючись на власний досвід, емоційне ставлення, і тим забезпечує інтелектуальний, духовний та соціальний розвиток особистості.

Формування цілей (постановка завдання). Не викликає сумніву необхідність впровадження оновлених технологій навчання студентів для сфери туризму в технічних університетах враховуючи, що одна із сучасних моделей навчання – інтерактивна технологія – реалізує новий тип навчальної взаємодії та педагогічного спілкування між викладачами і студентами, навчальний процес розглядається у цій парадигмі як спільна, організована й керована взаємодія студентів з оволодіння життєвими та професійними компетентностями, що протікає в різних формах і характеризується вмотивованістю, предметністю й цілеспрямованістю.

Стрижнем інтерактивної технології є взаємодія тих, хто навчається і навчає, насамперед, студентів між собою. По суті це – співнавчання, навчання у взаємодії та співпраці, в якому і викладач, і студент є активними суб'єктами навчання. Інтерактивна технологія, отже, принципово змінює схему відносини учасників навчального процесу, дає простір для самореалізації студентів у навчанні та найбільше відповідає особистісно-орієнтованому підходу, формуючи майбутнього фахівця туристичної галузі.

Особливу увагу за цієї технології приділяється організації процесу ефективної комунікації, в якій студенти як учасники процесу багатосторонньої взаємодії більш мобільні, більш відкриті і активні. Така взаємодія характеризується відсутністю полярності, мінімальною сконцентрованістю на точці зору викладача і вимагає специфічних форм організації, що в ідеальному випадку повинні наближатися до реальних форм соціальної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень. На п. ХХІ ст. проблема професійної підготовки фахівців для сфери туризму стала предметом уваги фундаментальної науки та професійної педагогіки.

Теорію та практику туристичної освіти дослідили у своїх працях такі науковці, як: Л. Кнодель, Н. Конох, В. Лозовецька, О. Любіцева, Л. Нохріна, Я. Олійник, В. Пазенок, Л. Поважна, М. Скрипник, Н. Фоменко та ін. Інноваційні педагогічні технології підготовки фахівців для сфери туризму відображені у працях: Л. Поважної, П. Олійника, Г. Цехмістрової та ін.

Питання методології й методики інтерактивного навчання викликає зростаючий інтерес серед педагогів і науковців. Навчальний, виховний та розвивальний потенціал інтерактивних методик і технологій, психолого-педагогічні аспекти їх ефективного застосування вивчали такі дослідники, як: К. Вазинак, О. Глотова, М. Кларін, Л. Мороз, К. Нор, О. Пометун, Ю. Петров, О. Пехота, Г. П'ятакова, В. Симонов, Н. Талізїна, С. Яковенко, О. Ярошенко, Т. Яценко та ін.

Основна частина. Інтерактивна технологія навчання реалізується через відповідну систему методів та індивідуальні, групові й колективні форми організації навчальної діяльності, дозволяючи

викладачу створити оптимальні умови для вільного висловлювання студентами власних думок, оцінок, суджень, демонстрації та обговорення моделей соціальної поведінки, сприяючи формуванню фахових знань та навичок.

Вона передбачає широке застосування діалогу. Діалогічність як постійна важлива ознака процесу навчання у ВНЗ дає можливість для постійного врахування того індивідуального смислового контексту, який є у студентів як представників іншої соціокультурної ситуації та покоління, ніж сам лектор, а також зіткнення альтернативних точок зору. За таких обставин, туризмознавчі знання набувають проблемного характеру, а в процесі їх передачі та засвоєння, можна спиратися на інтелектуальний досвід студентів, що є дуже важливим саме для організації навчання в технічних освітніх закладах.

Українські методисти й дидакти О.І. Пометун та Л.В. Пироженко зазначають, що «суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх студентів. Це взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де студент і викладач є рівноправними суб'єктами навчання. Використання інтерактивних технологій навчання уможливує створення таких умов, за яких виникає глибока внутрішня, а не зовнішня мотивація (оцінка, реакція батьків, викладача) та мотивації спільної діяльності на основі співпраці, співтворчості. Усе це безпосередньо стосується самого студента, отже, є глибоко особистісним для нього й викликає певний емоційний відгук на отриману ним інформацію. Природно, що він прагне відреагувати на ті емоційні стани, що виникли (коли заняття проводяться в традиційній лекційній формі, така реакція неможлива, внаслідок чого студент «відключається» від подальшого слухання викладача й занурюється у власні переживання) [1].

До методично-дидактичних умов застосування інтерактивних прийомів і методів відносять:

- створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації студентів;
- мотивація навчальної діяльності;
- актуалізація опорних знань і уявлень студентів;
- засвоєння нових знань, формування вмінь, навичок, емоційно-ціннісних орієнтацій і ставлень студентів;
- узагальнення, систематизація знань, рефлексія пізнавальної діяльності.

Характерними ознаками інтерактивних технологій навчання є:

- побудова навчання як серії взаємопов'язаних проблемних ситуацій;
- переважно групова робота студентів на парах;
- опора на студентський досвід і навіть мінімальне знання з теми;
- відкритість (незавершеність) навчання, відсутність раз і назавжди визначеного рішення;
- співробітництво різних рівнів (викладач-група, викладач-студент, студент-група, студент-студент);
- швидкий зворотній зв'язок – студент бачить реакцію викладача, може проконсультуватися в будь-який момент навчання;
- емоційне піднесення, розкутість;
- діалог як основний елемент навчання.

Інтерактивні методи навчання – методи, що передбачають активну співпрацю студентів у процесі розв'язання пізнавальних і практичних проблем. Основними складовими інтерактивного методу є активність та співпраця.

У разі застосування інтерактивного методу викладач лише ставить проблему і здійснює загальне керівництво пошуком студентами шляхів її розв'язання.

Використання інтерактивних методів якісно змінює дидактичну модель навчання – взаємодію викладача і студентів: студенти виступають не стільки об'єктами, скільки суб'єктами навчального процесу, а викладач – його організатором. Це забезпечує здобуття студентами не тільки глибоких, а й міцних знань. Після пасивної участі у навчальному процесі знання досить швидко забуваються, а після активної – зберігаються тривалий час.

Вважається доведеним, що після добре підготовленої і прочитаної лекції уважний слухач здатен відтворити 70% інформації через три години, а через три дні – лише 10%. Вважають, що людина запам'ятовує 10% прочитаного, 20% почутого, 30% побаченого, 50% побаченого та почутого, 80% сказаного нею, 90% вираженого нею в дії [2].

Особливо важливу роль форми і методи (зазвичай їх чітко не розмежують) активного навчання відіграють у формуванні умінь і навичок професійної діяльності. Їх «сутність полягає в моделюванні на навчальних заняттях умов майбутньої професійної діяльності і виконання

студентами нових посадових обов'язків. Особливості форм і методів інтерактивного навчання полягають у тому, що вони розвивають аналітичне мислення і навчають переконливо й чітко викладати думки; активізують дії учасників навчального процесу; розвивають здатність ставити та вирішувати проблеми; навчають приймати рішення в умовах невизначеності або на основі неповної інформації; забезпечують оперативне застосування засвоєних теоретичних знань на практиці» [3].

Важливо, що за умов застосування інтерактивних методів традиційні для вищої школи форми організації навчання (лекція, практичне заняття, лабораторне заняття тощо) набувають нових характеристик, але найбільшого ефекту з їх використанням досягають на практичних заняттях зі спеціальних дисциплін, тому розширене застосування інтерактивних методів передбачає збільшення у навчальному процесі частки практичних та семінарських занять.

Практичне заняття є важливою формою організації навчального процесу у ВНЗ це – форма навчального заняття, на якому педагог організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчального предмета й формує вміння та навички їх практичного застосування, шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань. На основі раніше отриманих знань і сформованих умінь студенти розв'язують пізнавальні задачі, представляють результати своєї творчої діяльності чи освоюють більш складні пізнавальні вміння вивчення минулого чи сучасності. Від усіх навчальних занять, практикуми відрізняються своєю спрямованістю на навчання студентів застосовувати отримані знання й вміння у нових навчальних ситуаціях. Практичні заняття в інтерактивній технології не тільки дають можливість для широкого застосування відповідних форм і методів навчання, але й відіграють ключову роль у формуванні особистої системи цінностей, оскільки у процесі активної пізнавальної діяльності студент формує не тільки знання і вміння, а й ставлення як до інформації, так і до викладача, товаришів та самого процесу навчання.

Отже, розглянемо особливості проведення інтерактивного практичного заняття студентам спеціальності «Туризм» НТУ на прикладі навчальної дисципліни «Управління автомобільним видом туризму», яка сприяє реалізації мети сучасної вищої освіти – всебічного розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, надає можливості студентам засвоїти теоретичні знання в галузі туризмознавства, навчає студентів аналізувати конкретні життєві ситуації, допомагає розібратися в широкому спектрі наукових знань в системі автотуризму, точок зору, концепцій і теорій, парадигм туристичної теорії та практики, технологій навчання, а також тих можливих труднощів, з якими вони можуть зіткнутися в майбутній професійній діяльності.

Проаналізуємо технологію проведення інтерактивного практичного заняття студентам четвертого курсу груп ТР-IV-1 та ТР-IV-2 на тему: «Теоретичні принципи перевезення туристів автомобільним видом транспорту».

Для підготовки до заняття студентам запропоновано ознайомитись заздалегідь з основною і додатковою літературою та з навчально-методичними посібниками за темою заняття, відповідно до плану заняття:

1. Виникнення транспорту, його роль у суспільстві та різновиди.
2. Класифікація транспортних подорожей і засобів в туризмі.
3. Функції та види автомобільного туризму.

Вступну частину заняття присвячено актуалізації знань і уявлень студентів. Після невеличкого вступного слова, викладач пропонує студентам пригадати ключові терміни і поняття цього змістового модулю: термін «транспорт», види транспорту, історія автотранспорту, функції автотранспорту, класифікація транспортних подорожей в туризмі, структура автомобільного туризму, функції автомобільного туризму, види автомобільного туризму, автомобільна подорож. Далі за допомогою бесіди актуалізуються знання студентів про особливості виникнення, формування та історичний розвиток автотуризму як самостійного різновиду туризму та визначається місце автотуризму в сучасному суспільстві.

В основній частині заняття студентам послідовно пропонуються проблемні запитання, до яких вони звертаються під час розгляду питань практичного заняття:

1. Проаналізуйте історію виникнення автотранспорту.
2. Охарактеризуйте основні напрями автопослуг, що використовують у туризмі.
3. Класифікація транспортних засобів в туризмі.
4. Вибір виду транспорту та компанії-перевізника в логістиці туризму.
5. У вигляді таблиці зробіть порівняльний аналіз критеріїв вибору автоперевізників в туризмі.

Важливою складовою заняття є прослуховування та обговорення проблемних реферативних доповідей студентів, які самостійно вони готували дома за темами:

1. Рейтингова оцінка видів автотранспорту в логістиці туризму.

2. Розвиток автотуризму як самостійного виду туризму.
3. Класифікація транспортних подорожей.

У заключній частині заняття студенти беруть участь у групових дискусіях, питання до якої були відомі їм заздалегідь.

Питання для дискусії:

1. Охарактеризуйте предметну область навчальної дисципліни «Управління автомобільним видом туризму» та її сучасну актуальність.
2. Обґрунтуйте загальнонаукові принципи, на яких базуються знання з навчальної дисципліни «Управління автомобільним видом туризму».
3. Вискажіть свою позицію, яке місце сьогодні займає автотуризм в системі туризмознавства?
4. Як Ви вважаєте, який взаємозв'язок «Управління автомобільним видом туризму» із соціальними та туризмознавчими дисциплінами?
5. Визначте поняття «класифікація транспортних подорожей» та його фундаментальні ознаки, які з них є найважливішими сьогодні?

Кожна з малих груп обирає собі запитання обговорюють його і представляють результати обговорення у загальному колі. Інші групи можуть поставити їм запитання.

У заключній частині практичного заняття викладач пропонує студентам повернутись до сусіда або сусідки і визначити разом спільні для них відповіді на 1-4 питання для самоконтролю.

Запитання і завдання для самоконтролю:

1. Поясніть роль навчальної дисципліни «Управління автомобільним видом туризму» в системі туризмознавчих дисциплін. Відобразіть схематично взаємозалежність дисципліни «Управління автомобільним видом туризму» з іншими навчальними дисциплінами Вашого фахового спрямування.
2. Дайте оцінку висловленню О. Бендера: «Автомобіль, не розкіш, а засіб пересування».
3. Визначте основні завдання процесу управління автомобільним видом туризму на сучасному етапі.
4. В зошиті намалюйте загальну схему взаємодіявання автотуризму із Вашою майбутньою професійною діяльністю.
5. Підготуйте 5-7 питань для проведення соціологічного опитування за будь-яким проблемним аспектом розвитку автотуризму.
6. Проаналізуйте місце та роль автотуризму в сучасній Україні та в країнах Євросоюзу.
7. Поміркуйте над перспективою розвитку автотуризму в світі.

Потім викладач пропонує студентам дати відповіді на тестові питання до цієї теми для закріплення опрацьованого матеріалу.

Тестові завдання:

1. В перекладі з лат. «transporto» термін «транспорт» означає:
  - а) їхати;
  - б) вести;
  - в) завозити;
  - г) переміщувати.
2. З розвитком цивілізації першим видом транспорту були:
  - а) повітряний та залізничний;
  - б) сухопутний та водний;
  - в) автомобільний та авіаційний;
  - г) гужовий.
3. Коли виник автомобільний вид транспорту?
  - а) в XX ст.;
  - б) в XIX ст.;
  - в) в XXI ст.;
  - г) до н. е.
4. Завдяки чому людина переміщається у просторі реалізуючи свої рекреаційні потреби?
  - а) соціальної адаптації;
  - б) інтересу;
  - в) потребі;
  - г) опорно-рухового апарату.
5. Який вид транспорту звільняє туриста від транспортної залежності?
  - а) залізничний;

- б) морський;
- в) автомобільний;
- г) повітряний.

6. Продовжить дане визначення: сучасний тип транспорту який забезпечує перевезення людей, їх ручної поклажі та багажу в різних видах сполучення – це ...

- а) пасажирський транспорт;
- б) вантажний транспорт;
- в) комерційний транспорт;
- г) некомерційний транспорт.

7. Що не належить до переваг автомобільного транспорту?

- а) можливість зупинок в дорозі;
- б) невисокі тарифи;
- в) можливість транспортування багажу;
- г) невисока пасажиромісткість.

8. Які переваги автомобільного транспорту?

- а) невисока пасажиромісткість;
- б) невисокі тарифи;
- в) невисокий рівень комфорту;
- г) невисокі питомі капітальні затрати.

9. Продовжить дане визначення: система підприємств, що забезпечують туристів, які подорожують на власному або орендованому автомобільному транспорті – це...

- а) автомобільна подорож;
- б) автомобільна прогулянка;
- в) автомобільний туризм;
- г) автомобільні розваги.

10. До різновидів автомобільного туризму не належать:

- а) мототуризм;
- б) соціальний туризм;
- в) караванінг-туризм;
- г) автосафарі-туризм.

11. Подорожі туристів до країн або місцевостей, що відмінні від їхнього постійного місця проживання, в яких основним засобом пересування виступає приватний або орендований транспорт – це...

- а) залізничний туризм;
- б) морський туризм;
- в) автомобільний туризм;
- г) повітряний туризм.

12. Які напрями не охоплюють автопослуги у туризмі?

- а) організація автобусних подорожей;
- б) організація подорожей на особистому транспорті туристів;
- в) прокат автомобілів;
- г) СТО автомобілів.

Перевірку результатів тестування здійснюють самі студенти шляхом обміну зошитами і взаємоперевірки.

Підводячи підсумок практичного заняття, викладач оцінює активну участь кожного студента на практичному занятті відповідними балами.

Висновки. Отже, інтерактивні методи навчання надають можливість для успішного проведення інтегрованих занять, метою яких є підвищення якості професійної підготовки студентів ВНЗ для сфери туризму з максимальним наближенням до їх майбутнього фаху.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2003. – С. 9.
2. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. / П.П. Шляхтун. – К.: Академія, 2011. – 224 с.
3. Болонський процес: нормативно-правові документи / [Укладачі З.І. Тимошенко, І.Г. та ін.]. – К.: Європ. Ун-т, 2006. – 102 с.

REFERENCES

1. Pometun O., Pyrozhenko L. Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia. K.: A.S.K., 2003. P. 9.
2. Shliakhtun P.P. Metodyka vykladannia sotsialno-humanitarnykh dystsyplin : navch. posib. / P.P. Shliakhtun. K.: Akademiia, 2011. 224 p.
3. Bolonskyi protses: normatyvno-pravovi dokumenty / [Ukladachi Z.I. Tymoshenko, I.H. ta in.]. – K.: Yevrop. Un-t, 2006. 102 p.

РЕФЕРАТ

Ципко В.В. Інтерактивні методи навчання в туристичній освіті / В.В. Ципко // Економіка та управління на транспорті. – К.: НТУ, 2018. – Вип. 6.

У роботі визначена ефективність інтерактивних методів навчання туризмознавчих дисциплін в процесі підготовки фахівців туристичної галузі.

Об'єкт дослідження – процес навчання студентів для сфери туризму в технічному університеті.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування доцільності застосування сучасних моделей навчання студентів для сфери туризму в технічних університетах.

Методи дослідження – дескриптивно-аналітичний, системного аналізу, педагогічний експеримент.

В статті авторка розглядає ефективність використання інтерактивної технології навчання, яка принципово змінює схему відносин учасників навчального процесу, дає простір для самореалізації студентів у навчанні та найбільш відповідає особистісно-орієнтованому підходу. У цьому контексті вагомим значенням набуває розробка та впровадження оновлених технологій навчання студентів для сфери туризму в технічних університетах враховуючи, що одна із сучасних моделей навчання – інтерактивна технологія – реалізує новий тип навчальної взаємодії та педагогічного спілкування між викладачами і студентами, навчальний процес розглядається у цій парадигмі як спільна, організована й керована взаємодія студентів з оволодіння життєвими та професійними компетентностями, що протікає в різних формах та характеризується вмотивованістю, предметністю й цілеспрямованістю.

Результати статті можуть бути використані у процесі навчання студентів вищих закладів освіти за напрямом підготовки «Туризм», а також в педагогічних університетах у процесі вивчення методик навчання туризмознавчих дисциплін.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – удосконалення процесу навчання студентів для сфери туризму в технічному університеті, з метою підготовки кадрів для сфери туризму, враховуючи сучасні світові потреби.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ, СТУДЕНТИ, ТУРИЗМОЗНАВЧА ОСВІТА, АВТОМОБІЛЬНИЙ ВИД ТУРИЗМУ.

ABSTRACT

Tsytko V.V. Interactive methods of studying in tourist education. Economics and management on transport. Kyiv. National Transport University. 2018. Vol. 6.

The paper identifies the effectiveness of interactive teaching methods for tourism-related disciplines of specialists in the tourism industry.

The object of research - the process of training students for the field of tourism at a technical university.

The purpose of the work is the theoretical substantiation of expediency of application of models of students' training for the sphere of tourism in technical universities.

Methods of research - descriptive-analytical, system analysis, pedagogical experiment.

In the article the author considers the effectiveness of interactive learning technology, which fundamentally scheme of relations participants in the educational process, gives space for self-realization of students in the training and most consistent with the personality-oriented approach. In this context, the development and implementation of updated student for tourism in the technical universities is becoming increasingly important, one of the modern educational models - interactive technology implements a new type of educational interaction communication of students in mastering life and professional competencies, proceeding in various forms and.

The results of the article can be used in the process of studying students of higher education institutions in the direction of training "Tourism", as well as in pedagogical universities in the process of studying the methodology of studying tourism science disciplines.

KEYWORDS: INTERACTIVE METHODS OF EDUCATION, PRACTICAL TRAINING, STUDENTS, TOURISM EDUCATION, AUTOMOBILE VIEW OF TOURISM.

РЕФЕРАТ

Цыпко В.В. Интерактивные методы обучения в туристическом образовании / В.В. Цыпко // Экономика и управление на транспорте. – К.: НТУ, 2018. – Вып. 6.

В работе определена эффективность интерактивных методов обучения туризоведческих дисциплин в процессе подготовки специалистов туристической отрасли.

Объект исследования – процесс обучения студентов для сферы туризма в техническом университете.

Цель исследования – теоретическое обоснование целесообразности использования современных моделей обучения студентов для сферы туризма в технических университетах.

Методы исследования – дескриптивно-аналитический, компаративного анализа, системного анализа, педагогический эксперимент.

В статье автор рассматривает эффективность использования интерактивной технологии обучения, которая принципиально изменяет схему отношений участников учебного процесса, дает пространство для самореализации студентов в обучении и наиболее соответствует личностно-ориентированному подходу. В этом контексте особое значение имеет разработка и внедрение обновленных технологий обучения студентов для сферы туризма в технических университетах учитывая, что одна из современных моделей обучения – интерактивная технология – реализует новый тип обучающего взаимодействия и педагогического общения между преподавателями и студентами, обучающий процесс рассматривается в этой парадигме как совместное, организованное и руководимое взаимодействие студентов для получения жизненных и профессиональных компетенций, протекающее в различных формах, характеризующееся мотивацией, предметностью и целенаправленностью.

Результаты статьи могут быть использованы в процессе обучения студентов высших учебных заведений по направлению подготовки «Туризм», а также в педагогических университетах в процессе изучения методики обучения туризоведческих дисциплин.

Прогнозируемые предположения о развитии объекта исследования – усовершенствование процесса обучения студентов для сферы туризма в техническом университете с целью подготовки кадров для сферы туризма, учитывая современные мировые требования.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ, ПРАКТИЧЕСКОЕ ЗАНЯТИЕ, СТУДЕНТЫ, ТУРИЗМОВЕДЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ, АВТОМОБИЛЬНЫЙ ВИД ТУРИЗМА.

АВТОРИ:

Цыпко В.В., доктор педагогічних наук, Національний транспортний університет, завідувач кафедри «Туризм», e-mail ntu.kafedra.turizm@gmail.com, тел. +380442805265, Україна, 01010 м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 251.

AUTHOR:

Tsytko V.V., Doctor of Pedagogical Sciences, National Transport University, head, department of Tourism, e-mail: ntu.kafedra.turizm@gmail.com, tel. +380442809055, Ukraine, 01010, Kyiv, M. Omelianovycha-Pavlenka str. 1, of. 251.

АВТОРЫ:

Цыпко В.В., доктор педагогических наук, Национальный транспортный университет, заведующий кафедрой «Туризм», e-mail: ntu.kafedra.turizm@gmail.com, тел. +380442809055, Украина, 01010, г. Киев, ул. М. Омеляновича-Павленка, 1, к. 251.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мельниченко О.І., кандидат технічних наук, професор, Національний транспортний університет, вчений секретар, Київ, Україна.

Васильчук В.М., доктор історичних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, професор кафедри «Історія України і туризмознавство», Київ, Україна.

REVIEWER:

Melnychenko O.I., Ph.D. (engineering), professor, National Transport University, scientific secretary, Kyiv, Ukraine.

Vasylychuk V.M., Doctor of Historical Sciences, professor, Kyiv National Linguistic University, professor, department of History of Ukraine and Tourism Studies, Kyiv, Ukraine.